

Catalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

De sancto Karolo magno i[m]peratore. Cap[itulum]. xciiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

Liber

cationē xpianitatis aspiserat: suadēs q̄ non esset decēa sup romana militiā imperare: ho-
mines qui deoꝝ cultū deseruissent: t̄ a roma-
nis antiquis legibꝫ discedētes: noue ignoti t̄ re
probati de culture adhefissent. Sicqz de co-
sensu illorū impatorē in stratu suo quiescēt t̄
xp̄m confitentē latēter occidit t̄ cū exercitu
muneribus t̄ p̄cibus subducto romā venit: ac
senatui cur dñxi sui occidit et exposuit. Sed
dum nece philippi maioris senatus rata ba-
buisset: philippus iunior rome degēs: hoc au-
diens t̄ munit: thesauroſqz paternos ac suos:
b̄to fīto sed tūc rome potifici: ecclie t̄ pau-
peribus dispēſanduz tribuit: t̄ se a facie De-
cis locutauit. Decius aut ad pditionē sua pal-
liendā xpianos cepit crudelissime psequi: mā
dans illos sine villa misericordia trucidari: in
qua psecutione multa milia martyrum passi-
sunt. Inter quos t̄ philippus iperator iunioſ
est ab eo tētus t̄ in xp̄i cofessione iugulat̄ est.
Sicqz ambo ipſi p̄. I. t̄ filius martyres xp̄o
coſecrati sunt. **Iste philippus senior adeo**
in fide xp̄i pſecerat: vt p̄op̄te peccata sua co-
fitens: vi festo pasche a b̄to fīto papa coram
omni mltitudine coiuē eucharistie sumeret.
Philippus vō iunior in tātu ſeuiri animi fu-
it: vt nullus cuiusq̄ cōmēt ad risuſ ſolui po-
tuerit: patrēqz ludis ſecularibus aliqui conci-
nante r̄vultu annotauerit auerſato.

**De sancto Theodosio magno
imperatore.**

Lap. xcij.

Thus imperator senior imperiū accepit circa annū dñi. cccc
xxij. t̄ iperauit annos. x. mē-
sem vñ solus. Nā p̄m cum
fratribus: ſe natu maioribꝫ
iperauerat per annos. v. ll̄ dic
in catalogo sanctor̄ a grecis
coſcribit̄ t̄ confeſſoris sanctissimi noīe vene-
ratur. Nā xpianissim⁹ t̄ ſciſſimus vita fuit.
Omnia antiqua phana t̄ tēpla idolor̄ deſtru-
xit: t̄ p̄ totū orbē romanū deſtrui mandauit:
cultūqz christi t̄ fidei mirabiliter auxit: ho-
ſtes aut̄ imperiū no tam ferro vel multitudi-
ne q̄ ieiunis t̄ orōnibus confiſſus pſtrauit.
Cſunt aut̄ reipublice ppagatoꝫ moribꝫ t̄ cor-
poꝫ t̄ aio ſimil elemis: miſericordie opibus
iugiter intētus: cois apud cūctos ſolo habitu-
ſe diſferre a ceteris putas in oēs hoīes hono-
rificus: verū effulis i bonis ſimplicia igēna
diligere: erudita mirari ostendebat: largiri
magno ac diligenti aio magna: amare cuies
etia primatos cotubernio: eosqz potiſſime di-
gnos pecunia beneficisqz ceteris numerari:
violentia t̄ cupiditate detestatus eſt. Bella
nō mouit: ſed juenit: que t̄ proposse ſedauit.

Undecimus

Minifteria laſciuia ſaltariaſqz cōtēſſatio-
nes lege p̄hibuit: cōſobrinarii nuptias tanq̄
pphanu interdit̄: litteris mediocriter do-
ctus ſagat multa diligens ad noſcenda geſta
maioꝫ. Erecrabat cū legiſſet geſta domini-
num ſupba. Ira rebꝫ indignis: ſed ſubito fle-
cti emollebat. Inerat eni ei cura eximie pie-
tatis. Interdiꝫ autes ſeuera p̄cipiēs a nature
numere: magisq̄ a deliberaate rone. ll̄ dic etiā
ppter virtute pfectiōne ab ipſis barbaris ſu-
me diligebat. viii multe gētes ad ipſius indu-
ctu relictis erroribꝫ t̄ idolis ad xp̄m conver-
ſiunt. In bellis ciuitis que ad fidei christia-
ne augmentū t̄ paganor̄ extermiū potiſſi-
me geſlit: ſemp triumphū obtinuit: unde ob-
eius inſignes victorias poeta quida erimus
ſed infidelis: his versibꝫ in eius laudez ceci-
nit. **Q**nū dilecte deo tibi militat c̄ber.
Et courati veniūt ad clatica. **M**du-
ius p̄ma ſuatione t̄ horatu papa damasus of-
ficiu in ecclie dei per beatu hieronymū mā-
dauit: cū vſqz ad tēpus illud nullū eſſet in ec-
clie officiu ordinatū. **Q**uata aut̄ in eo apud
boies maſuetudo: t̄ apud deū extiterit deuo-
tio: patet illi exēplo: de quo dictū eſt ſupra
in vita ambroſii epi t̄ doctoris. vii. idus decē-
bris. **E**nī apud mediolanū miſſaruz inter-
futurus ſolēnhs voluiffes intrare ecclie: bea-
tum ambroſiu pro quodā facimōre introit. ſi-
bi phibente: niſi publice penitent̄: humiliter
tulit: t̄ ſatisfactione no erubet: nec publi-
cam facere penitētia coſuſis idictu a ſancto
eþo modū deuotus excepit: atqz p̄tificez de
iūſticia t̄ magnam uitatem animi cōmēdant.
Hic etiā flaccilla couige archadiu t̄ honoriuſ
christianos t̄ iustos filios imperio ſubliman-
dos genit. **Q**ua defuncta galla valētiani ui-
nioris ſororem in matrimonio dixit: que ei
placidam p̄creauit: cui poſtea de matris noīe
galle cognomēti accessit. hic orētis t̄ occidē-
tis partes pacifice poſſidēt: q̄nq̄ageſimum
etatis ſue annū agens anno ſui ipern. xi. apō
mediolanum in pace quieuit: cuius corp̄ eō-
dem anno coſtātmopolim translatu eſt: r̄bi t̄
miraculis viuit.

**De sancto Icarolo magno i-
peratore.**

Lap. xcij.

Arolus

magn⁹ ipator
hui⁹ noīs p̄m
apud fracie-
nas ſtra ſtrou-
numerū ſcribi: t̄ colit: t̄ p̄-
pter ei ſciſſima geſta: q̄ ſci-
noīe veneſet ab ecclie tolerat̄
Nā t̄ viuēs miraculis claruit
t̄ post mortē ſignis ſtūtū eſfulſit. **D**ic p̄m
fraciouſ rex pipini filius: multa felicia bella

De sc̄tis quorū cer. dies cele. i. ḡo. F. cccvij.

gescit. Nam aquitaniam & vasconiam subegit Saracenos i hispania xpianos depopulates vsq; ad iberū amnē vincēs fugauit. Terras eorum pluirmas acquisuit: et victorias plures contra ipsos obtinuit. De quibus supra actū est in gestis sanctorū rothlandi et sociō rū. vii. kal. iulij. Ubi inter aliud memorabile illō de karolo miraculū legit: q; dū corpora setorū militū a saracenis occisorū regreter apud rūciauallē: & sol ad occasuz tēderet: ad eius orationē et mādatū sol in celo stetit: et spatio q̄s horarū triū iūnū se mouit donec sanctus rex omnes suos iterfectos recollegit. Hic etiā sarones ifideles adhuc: & xpianos ifestos prius sepi⁹ requisitos: ut ad fidē xpi redirent: aut saltē & xpianos in pace dimicarent: dū in sua pertinacia cēm obstat: tripli belli deuinct: & regno suo submisit: & tādem coactos ad fides xpi reduxit. Et p̄ce vō adriano pape p̄imi reūstus ab eo: ut contra desideriu regem lōgobardoz: sibi et ecclēsie dei subueniret: dimisit: bellū quod cōtra sartones iam iceperat: & cū multo exercitu: frācūm & finitū marū nationū remēs in adiuto riū ecclēsie dei: superato alpinū iugo. Desiderium regē frustra sibi resistere conātem: cōmissio belli vicit: & fugauit: tēcēnoq; iclūsum obsecit: dimissoq; ibidē exercitu romā voti gratia p̄ficietur. Et veniēs ad montē gaudiū vsq; ad sancti petri ecclēsiā pedestre p̄e rauit. Et eido per vrbe omnes ecclēiaz postes humiliter osculatus est: q; ab adriano papa honorifice suscepitus: a populo quoq; & clero rebis vltra modū honoratus: & ab eisdē patri ciatus honore sublimat: ecclēie beati petri & alijs in vrbe ecclēsiis et monasterijs multa copiose largiēs: tādeq; ad exercitu reuersus: pa piam dudu obſessam ad deditiōnē compulit. Ceteras deide lōbardie ciuitates subiēs: desideriūq; regē captiūm duces: & ecclēsie dei cūcta i p̄i a lōgobardis ablata restituens: in gallia reuersus est. Inde q; saraceni bel lūm p̄sequēs: eos tandem vt dictū est: indomiti domuit: & invincibiles supauit: atq; ad fidē xpi vel coacte reduxit. Hic terrā san ctam occupatam a saracenis legatis patriarche hierosolymitanū & cōstantini iperatoris. cōstantinopolitani recepti audīs: tē terre sancte copatiēs: cum magno exercitu: illuc yf q; peruenit: & recuperata terra sancta cū p̄ constatino polū rediret: aurū & argenti p̄ ciolas: gemmas a constatino iperatore exhi bitas: cum nolle recipere: solas xpi reliquias et sanctorum postulauit: premissoq; ieiunio et oratione: recepit de corona domini partē: que ipso vidente floruit: et clavi vni passione domini: et parē crucis dñice cu alijs sacrosanctis reliquijs: que oia comitāibus miraculis securū detulit: & aquigranī in basilica sancte

marie: quē construxerat: recōdidit: vt dictū est supra in histōia translatiōis corone dñi in idū augusti. Ad mērum etiā elemētorū & literarū in alphabeto cenobia fundavit. Et in vno quoq; per ordinem vna litterās de auro fabricata plusq; centū libre turonē sūm valentē reliqt: ut ex ordine litterarū tē p̄pus fundatiōis cuiusq; monasterij cognoscē retur. Que littere adhuc in pierisq; monasterijs reperiuntur. Hic etiā quattuor archis ep̄ar: vic̄z treuerēsem: colomēsem: magūrīnē sem: aleburgēsem diuītis & honorib; ampliāt. Mortuo vō adriano papa: & leo ne. iii. in p̄tificiū sublimato: dū die quodā ad letaniām p̄cedēs de laterano p̄gēret a romanis captus et erutis oculis lingua quoq; amputata: nudus ac semiuuuus i monasteriū missus est. Sed deus oipotēs miraculose ei loquelā acūsum restituit: de quo supra dictū est in eius gestis. iiii. kal. iulij. Qui deinde ad regem karolū p̄gēs: ab eodē valde ho noifice: ut beati petri vicariū except⁹ est: & cum ei oia que facta fuerat itinasseret. Is ex p̄e nimio dolore fleuit. Et cū papa romā adiit: & cū honore ip̄z i locū suū restituit: ybi & papa coā rege de qbusdā sibi obiectis crīmībus se purgauit. Sed cū die natalis domini ad missariū solēnia in beati petri basiliā assisteret. Leo papa karolū in romanorū iperii coronauit: cuncto populo romano laudes ei iperiales acclamat. Postmodym aut karolus iperator factus: eos qui in summi pontifice manū iniccerāt de crīmine son uictos capitali dānati suā. Sed leone p̄tifice pio affectu p̄eis iterueniēt: in exiliū p̄petuo sunt dānati: vitaq; eis de misericordia concessa. Sicq; omnib; recte pacatis karolus in ip̄iū sublimatus: in gallia reuersus est. Ex quo tēpoce iperii costantinopolitani in gallia translatuz dignoscit. Post heckarolus reuersus cōtra mauros classem in ecclīsia misit: quā & ab eis liberavit. Hic edificauit basilicā dei genitricis marie agl̄ grani opere mirabilē. Apud magūrīa quoq; in rheno flamine pōtem ducētorū pastū lo gitudinis fecit. Na tanta est ibi fluminis latitudo. Totus quoq; occidentis omnes pene regiōes sibi subegit. Auxiōq; mirabilitē gloriam regni sui: quibusdā regibus ac gētibus p̄ amicitiaz sibi cōciliatis. Adeo naq; alfon siū regē galicie regēsq; scotorū si habuit apd sua volvētē p̄ munificētā inclinatos: vt eum numq; aliter nisi dominū: seq; seruos et subditos ei⁹ p̄niciaret. Enarrā rege persuasiō exēpta iudiciorū pene tenebat orētēz: talē habuit i amicitia cocordia: vt p̄ legatos suos iter vestes & aromata & ceteras orientalē iūterrā opes: lūgētā illi dona direxerit: & sacratissimū locū in quo est saluatoris nū i

¶ iii

Liber

sepulchrū: ut ipse imperatoris ascriberet potest
statu cocessit. Nā ipse imperator ad eundē locū p
singulos annos plūma donaria mettebat. Im
peratores quoqz cōstātūmopolitani nicepho
rius; michael & leo vtero amicitia eius experā
tes: multo tamen cū numeribus ad eū suos mi
serunt legatos. Erat enī in amicitia optime
cēperatus: ut eas & facile admitteret: & cōstā
tissime retineret. Tato oīum amore & fauore
omni vite sue h̄e cōter satus est: ut nūc ei
vel minime seuericatis quicqz fuisse obiectū
religionē xpiana: quā ab infancia imbuīt: san
ctissime & cū sūmā pietate coluit. Ecclesiam
mane & vespe: itēqz nocturni & sacrificij tpe:
dū enī valitudo pmitteret quotidie frequen
tbat. Curabatqz vt oīa q̄ in ecclīa gerebatur
magna fieret honestatē. Amabat pegrinos:
& in eis suscipiēdī sūmā curā habebat: vestitu
patrio vebat. Pegrina quoqz idūmēta nūc
vestire patibat. In festiūratib⁹ qđē p̄cipi
oī: vestibus auro gēmīsqz cōtextis: diadema
te quoqz p̄cioso ornatus incedebat. Alijs vō
diebus habēt eius parū a coī ac plebeio dista
bat. In cibō cēperat: in potū cēperat: erat.
Inter cenādū nūc histriones: t̄ aut sapie
tes: aut lectorē audiebat. Legebat ei historię
& antiquor̄ res geste: ac libri p̄cipue sancti au
gustini: in qđ marīne delectabat. Erat enī
eloquētā copiosus & artib⁹ liberalibus soler
ter ibuebat: litter artiqz sapientēs veneratus ma
gnis ditabat honorib⁹. Circa paupes suste
nandos gratiūrā liberalitatē habuit: adeo vt
nō solum in patria & in regno suo largifluas
elemosynas facere curauerit: verū in trāsmā
rina in syria egypto & aphrica hierosolymis
alexādrie atqz carthaginī: vbiciqz chaitia
nos in paupertate viuere cōperissem: penurie eo
rum copacens pecunias transmītēbat. Sa
cerdotes honorabat: sacra ac venerabilia lo
ca colebat: & p̄cipue romanā ecclīsī: in cuius
donaria magna vis pecuniae in auro argento
ac gēmis ab illo cōgesta est. Eius & pontifici
bus multa largit⁹ est. In oībus aut̄ quib⁹ re
gnauit annis: q̄ter voti cā tm̄ romā p̄fect⁹ ē.
filios suos q̄cito: etas pariebatur: faciebat
equitare & armis incedere: filias vō lanificio
colozqz ac fuso assuefere: ne ocio corpesceret.
Miraculorū gloria claruit. Nā & leporosos ta
ctu & orone ferunt ab eo fuisse mudatos: & ce
cos duos illuminatos. Post p̄ aut̄ regnū fra
cor̄ atqz iperiu: qđ regē dū suscepere felici
ter ampliassem: dū ad mortē lāgueret vocatis
ecclīsiarū plātis quos habere potuīt: omnes
the laur̄os eis tradidit & ecclīsias & pauperes
distribuēdos. Et sic in omni sanctitate p̄fecit
in pace mīrgauit: anno etatis sue. lxxxi. regnī
aut̄. xlviij. Subacteqz italie. pl̄. ex quo vō im
perator: & augustus appellat⁹ est: anno. xiiij.
in cuius trāstu audita est cōcīmē angelica me

Undecimus

Iodā. Se pultusqz est honorifice aquisgrami
in ecclīa sancte marie: quā ipse strūterat.
Id cū uscūmūlū diues sarum egritudinū fa
nabantur: infirimi.

De sancto libertino abbate. Cap. xv.

Ibertinus ab-

bas monasteri fundēsis: qđ est
in prīncipia samni cōstructū: di
scipulus fuit sc̄i honorati ab
batis: & fundatois ipsius loci:
de quo supra dictū est. xvij. kl. febru. Clari
aut̄ tpe totille regis gothorū: & miraculis es
fulsit. Nā cū esset monachus ex abbatis iussu
qui honozato successerat quodā tpe ranemaz
pgebat. Vō amore vō honorato: vōlūm̄ ei⁹ ma
gistro quoqz libertin⁹ ibat caligula ill⁹ in
sinu deferebat. Dū ergo pergeret: accidit: vt
mulier extincti filii corporūlū fleret: que ser
uum dei intuta: ummenti illius p̄ frenū te
nuit: acqz iurādo asseruit: q̄ illum inde abire
nō p̄mitteret inīsi filii ei⁹ suscitaret. Ille vō
inūstata miraculū ex pauis: & declinare mu
lierē voluit: sed dīo negauit. In eius quoqz
pectore pugnabat iniūc humilitas: cōuersa
tionis: & pietas matris: timor ne inūstata p̄
sumeret: dolor ne orbate nō subueniret. Elicet
enī in eius corde pietas: que q̄r̄ vicit: affuit et
humilitas: descedit: oravit: caligula di sinu p
culit: et qz supra corpus exticti pueri posuit.
Qorqz defunct⁹ surrexit: q̄ sc̄i matr̄ iū
ui reddidit: & iter inceptū peregit. Qua
dam die: p̄farus eius abbas qui honozato suc
cesserat: cōtra virū dei in graue iracindia ex
arsit. Et q̄r̄ virgā: qua enī ferire posset: in p̄
ptu nō habuit. Et p̄zēbēso scabello suppēda
neo ei caput: ac faciē curudir: vultuqz eius tu
mētē ac lūndū reddidit. Die vō altera cum
libertin⁹ ad causaz sibi monasteri cōstitutaz
ire debēt: ex p̄letis matutinaz ad lectuz ab
batis venit: & licentia ab eo humiliiter pete
rit. Ille vō sc̄ies. Etū cunctis dilectus esset: p
mūrū quā in eū tulerat: recedere enī de mo
nasterio velle putabat: euqz q̄ vellē ire iter
rogabat. Ille aut̄ ei causā cenobī histero cō
stitutā aut̄: quā dimittere nō valebat: q̄ se ad
eā p̄fectū p̄misit. Tūc ille a fūdo cordis
cōsiderās duritū lūn: patiētā libertini: ex
lecto p̄filij: & ad pedes ei⁹ p̄cidēs: de illatis in
eū yemā supplicauit. Et cotra libertin⁹ si in
terrā p̄sternē sue culpe nō illius sentit suis
se referebat: quod ipse iūste p̄ulerat. Sicut
ad māsuetudinē adducēt ē abbas: humilitas
discipuli sc̄iā ē magistra magistrī. Tūc aut̄ li
bertin⁹ egressus a multis enī venerabib⁹ nob̄
ib⁹ & notis interrogat̄: qđnā hoc ēt̄: q̄ lūndā
& tumētē faciē sic heret. Qui hesterō iero
se in scabello suppēdaneo spēgisse petis sua
exigentib⁹ respodit. Sicqz nec abbas pro